

Облікова політика виступає інструментом стратегічного управління, впливаючи на розвиток підприємства. Вона забезпечує інформаційну підтримку управлінських рішень і сприяє підвищенню ефективності діяльності. Інтеграція облікової політики з системою внутрішнього контролю забезпечує достовірність облікових даних і знижує ризики. Це підвищує якість управління та фінансову стійкість підприємства.

Постійне удосконалення облікової політики передбачає врахування змін законодавства та впровадження цифрових технологій. Це сприяє автоматизації обліку та підвищенню ефективності управління.

Облікова політика є ключовим фактором забезпечення фінансової стійкості аграрних підприємств. Вона формує достовірну інформаційну базу для управлінських рішень і сприяє ефективному використанню ресурсів.

Список використаних джерел

1. Годнюк І., Шевчук Н. Облікова політика та її вплив на діяльність підприємства в умовах воєнного стану // *Економічні горизонти*. 2023. № 2 (24). С. 110–118. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(24\).2023.281235](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281235).

2. Лайчук С. М., Поліщук І. Р. Облікова політика як інструмент забезпечення стійкості підприємства в умовах воєнної економіки // *Економіка, управління та адміністрування*. 2026. № 1 (115). С. 82–87. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2026-1\(115\)-82-87](https://doi.org/10.26642/ema-2026-1(115)-82-87).

3. Godniuk I., Shevchuk N. Облікова політика та її вплив на діяльність підприємства в умовах воєнного стану // *Economies' Horizons*. 2023. № 2 (24). С. 110–118. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(24\).2023.281235](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281235).

Балдинюк В.В.,

здобувачка вищої освіти групи МЗД-11дск,

Науковий керівник – **Крупельницька І.Г.,**

канд. екон. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

м. Вінниця

ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Операції з іноземними постачальниками займають окреме місце в бухгалтерському обліку, бо тут підприємство працює не лише з товаром і оплатою, а й з валютою, митним оформленням, первинними документами, строками розрахунків і податковими наслідками. Звичайна купівля в українського постачальника переважно простіша: є договір, рахунок, накладна, оплата в гривні. У зовнішньоекономічній операції до цього

додаються інвойс, контракт із нерезидентом, митна декларація, транспортні документи, валютний курс НБУ, банк і валютний нагляд. Практична складність починається вже з моменту визнання імпортного товару в обліку. Бухгалтер має визначити, коли підприємство отримало контроль над активом: на дату переходу права власності, на дату передання перевізнику, на дату фактичного надходження товару на склад або за іншою умовою, прописаною в ЗЕД-контракті. Якщо цей момент визначено неправильно, може бути неправильно сформована первісна вартість товару, а потім і собівартість продажу.

Для імпортних операцій особливо важлива первинна документація. До неї належать комерційні документи, транспортні й страхові документи, складські документи, товаросупровідні документи та митні документи. Наприклад, до комерційної групи входять платіжні документи, рахунок-фактура, акт наданих послуг, а до митної – митна декларація, довідка про сплату мита, акцизів і зборів, сертифікат походження товару. Якщо хоча б один важливий документ оформлено з помилкою, підприємство може отримати проблеми з митним оформленням, податковим кредитом або підтвердженням витрат.

Окремо потрібно враховувати витрати, які формують первісну вартість імпортного товару. Це не тільки ціна товару за інвойсом. До вартості можуть входити транспортні витрати, страхування, митні платежі, послуги брокера, інші витрати, пов'язані з доставкою товару до стану, придатного для використання або продажу. У практичному прикладі ТОВ «Технокап УА» витрати на транспортування кришки Twist-off для експорту становили 500 000 грн, страхування – 7 500 грн, а загальні витрати – 507 500 грн. Для імпорту жерсті транспортування становило 450 000 грн, страхування – 6 750 грн, загальні витрати – 456 750 грн [3, с. 410]. Такі цифри показують, що логістика і страхування не можна залишати «поза обліком», бо вони прямо впливають на собівартість. Валютний курс є ще одним практичним питанням. Якщо підприємство купує товар у нерезидента за євро або долари, суму потрібно перерахувати у гривню за курсом НБУ. Важливо, яка подія була першою: передплата чи отримання товару. Якщо спочатку перераховано аванс, товар оцінюється за курсом на дату авансу. Якщо спочатку отримано товар, тоді береться курс на дату оприбуткування. У програмному обліку це треба перевіряти, бо автоматичні проведення не завжди правильно враховують умови конкретного контракту.

Показовим є приклад імпорту без фактичного ввезення товару в Україну. Підприємство-резидент придбало товар у нерезидента Німеччини за 10 000 євро, а потім продало його нерезиденту Польщі за 12 000 євро. Товар не перетинав митний кордон України, тому митні декларації не оформлювались, а сам товар обліковувався на субрахунку 287 «Товари в дорозі». За прикладом, при курсі 44,20 грн/євро товар було оприбутковано

на 442 000 грн, а при оплаті за курсом 45,00 грн/євро виникла курсова різниця 8 000 грн [5]. Це простий приклад, але він добре показує, як валютний курс одразу впливає на облікові записи. Під час воєнного стану операції з іноземними постачальниками ускладнюються ще й валютним наглядом. Для імпорту без ввезення та експорту без вивезення діють строки розрахунків, і в джерелі наведено строк 180 календарних днів. За цей період підприємство має придбати товар у продавця-нерезидента, реалізувати його покупцю-нерезиденту та отримати валютну виручку. Якщо процес затягується, це вже не просто господарська затримка, а ризик порушення валютного регулювання.

Для товарів критичного імпорту проблема обліку ще чутливіша. Такі товари часто мають значення для безпеки, енергетики, медицини, виробництва або стабільної роботи підприємств. Тому в обліку важливо чітко фіксувати первісну вартість, валютні операції, курсові різниці, рух запасів і залишки на складах. У таких умовах помилка в документах або вартості може вплинути не лише на фінансову звітність, а й на управління запасами в кризовий період [1, с. 69].

Цифровізація обліку може помітно спростити роботу з іноземними постачальниками, але тільки тоді, коли програма правильно налаштована. Для обліку ЗЕД використовуються різні рішення, зокрема Master: Бухгалтерія, ISPro, SAP S/4HANA та Dilovod. Вони можуть автоматизувати валютні операції, митне оформлення, облік контрактів, валютні коливання та документообіг [2, с. 400]. Проте програма не замінює бухгалтера повністю. Вона допомагає обробляти дані, але відповідальність за правильний курс, дату операції, документ і проведення все одно залишається за фахівцем. Нормативне регулювання теж має практичне значення. Облік імпорту пов'язаний із Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Податковим кодексом України, Митним кодексом України, НП(С)БО 21, валютними постановами НБУ та правилами фінансової звітності. Саме через це операції з нерезидентами не можна обліковувати тільки за внутрішньою логікою підприємства. Потрібно враховувати валютний контроль, митне адміністрування, податкові наслідки й вимоги до фінансової звітності [4, с. 77].

Отже, облік операцій з іноземними постачальниками потребує уважності до деталей. Найбільше значення мають дата визнання товару, умови ЗЕД-контракту, курс НБУ, правильне формування первісної вартості, підтвердження витрат документами та контроль строків валютних розрахунків. Щоб зменшити ризик помилок, підприємству варто мати чітку облікову політику щодо імпорту, перевіряти налаштування бухгалтерської програми, зберігати повний пакет документів і контролювати розрахунки з нерезидентами не після завершення операції, а на кожному її етапі.

Список використаних джерел

1. Боярова О. А. Облік товарів критичного імпорту в умовах воєнного стану: проблеми та напрями вдосконалення. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2025. № 3(91). С. 69–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-59-108>.
2. Кузьмін Т. Л. Облік зовнішньоекономічної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Т. 1, № 21. С. 397–404. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.397-404>.
3. Малецька О. І. Організація обліку та оподаткування експортно-імпортних операцій підприємства в умовах загроз економічній безпеці України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2025. Т. 1, № 21. С. 405–415. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.405-415>.
4. Сидіч М. Ю. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку і контролю експортних та імпортних операцій. *Економічний вісник Донбасу*. 2025. № 3(81). С. 77–82. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-3\(81\)-77-82](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-3(81)-77-82).
5. Солошенко Л. Імпорт без ввезення: як облікувати? *Податки & бухоблік*. 2025. № 47. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2025/june/issue-47/article-133249.html>.

Баришнєва О.В.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Лугова О.І.**,
канд. екон. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ОБЛІК У ТЕАТРАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

У сучасних умовах реформування бюджетної сфери та посилення вимог до прозорості використання державних і комунальних ресурсів особливого значення набуває удосконалення системи бухгалтерського обліку в закладах культури. Театральні заклади, будучи важливими суб'єктами культурно-мистецької діяльності, виконують не лише соціально-культурну функцію, а й здійснюють складну фінансово-господарську діяльність, пов'язану з використанням бюджетних асигнувань, формуванням власних надходжень, управлінням матеріальними ресурсами та забезпеченням ефективного використання